

АНОТАЦІЯ

дисертаційної роботи аспіранта Лопіт В.В. за спеціальність громадське здоров'я на тему

«Вплив війни на стан громадського здоров'я та обґрунтування моделі мінімізації негативних наслідків»

Актуальність теми. За даними експертів, війна між Україною та росією може стати однією з найбільш кровопролитних у сучасній історії, адже масштаби втрат з обох боків уже значно більші, ніж у типовій війні сучасної доби. Наслідки війни для України нині найчастіше оцінюються через призму економічних збитків, руйнувань інфраструктури та кількості загиблих. Однак війна впливає також і на здоров'я громадян. Ідеться не лише про наявні поранення, контузії та травми, а й про довгострокові наслідки. У майбутньому багато українців можуть зіткнутися з психологічними та психічними проблемами, зростанням залежностей та загостренням деяких хвороб. Міністр охорони здоров'я України В. Ляшко зазначає, що війна в Україні матиме критичні наслідки для психічного здоров'я українців. На його думку, постійне перебування в умовах війни може негативно вплинути на психічне здоров'я людей, а професійна допомога може знадобитися близько 15 мільйонам громадян, причому 3–4 мільйонам потрібно буде провести медикаментозне лікування. МОЗ України відмічає, що у 20–30% осіб, які пережили травматичні події, може розвинути посттравматичний стресовий розлад. У МОЗ прогнозують, що через 5–7 років очікується зростання кількості наркотичної, алкогольної та інших залежностей, а в структурі захворювань найчастіше зустрічатимуться захворювання системи кровообігу, діабет, артрит, астма, онкологічні захворювання. Експерти вказують на те, що зростає загроза поширення інфекційних захворювань, таких як холера, COVID-19, кір, поліомієліт, дифтерія та гепатит А. Також через війну українці почали рідше звертатися до лікарів з профілактичною метою і, як результат, зростає кількість онкологічних хвороб, виявлених на занедбаних стадіях, що негативно впливає на тривалість та ефективність лікування

Мета дисертаційної роботи: мінімізація негативного впливу війни проти російської воєнної агресії на стан громадського здоров'я шляхом обґрунтування та розробки функціонально-організаційної моделі мінімізації негативних наслідків війни на стан громадського здоров'я населення України.

Завдання обумовлені метою передбачають:

1. Провести аналіз національних та міжнародних інформаційних джерел за темою дисертаційного дослідження з визначенням проблемних та не вирішених питань на рівні національної системи охорони здоров'я.
2. Розробити програму дослідження, визначити методологію та методи, розрахувати обсяги його проведення.

3. Дослідити рівень впливу війни проти російської воєнної агресії на стан громадського здоров'я населення України в залежності від регіону: зона активних бойових дій, зона віддалена від активних бойових дій.

4. Дослідити рівень впливу війни проти російської воєнної агресії на стан здоров'язберігаючої поведінки різних категорій населення.

5. Встановити рівень готовності системи громадського здоров'я України до проведення роботи із мінімізації негативних наслідків війни на стан громадського здоров'я населення України.

6. Обґрунтувати та розробити функціонально-організаційну модель дій системи громадського здоров'я з мінімізації негативного впливу війни на стан громадського здоров'я населення з алгоритмом впровадження запропонованих інновацій та експертно оцінити її прийнятність для системи охорони здоров'я України.

В ході виконання дисертаційного дослідження планується використання наступних методів:

Бібліосемантичного – з метою вивчення та проведення аналізу національних та міжнародних інформаційних джерел за темою дисертаційного дослідження з визначенням проблемних та не вирішених питань на рівні національної системи охорони здоров'я.

Медико-статистичного – з метою отримання первинної статистичної інформації, яка необхідна для виконання поставлених завдань та розкриття об'єкту дослідження та для статистичної обробки отриманих первинних даних в ході дослідження.

Соціологічного дослідження – з метою проведення опитування запланованих респондентів: різних категорій населення (учасників бойових дій, вимушених переселенців, населення віддаленого від зони активних бойових дій), організаторів охорони здоров'я.

Контент-аналізу – для проведення аналізу законодавчої бази за темою дисертаційного дослідження.

Структурно-логічного аналізу – для проведення функціонально-структурного аналізу та узагальнення отриманих результатів дослідження.

Моделювання – для проведення функціонально-структурного аналізу, моделювання та представлення функціонально-організаційної моделі мінімізації негативних наслідків війни на стан громадського здоров'я населення України з алгоритмом впровадження запропонованих інновацій.

Експертних оцінок – з метою визначення прийнятності для системи охорони здоров'я України обґрунтованих та запропонованих інновацій.

Методичною основою дослідження буде використано системний аналіз.

Обсяги дослідження будуть обраховані з метою отримання репрезентативних результатів.

Об'єкт дослідження: стан громадського здоров'я України під час війни проти російської воєнної агресії.

Предмет дослідження: показники громадського здоров'я та їх зміна під час війни проти російської воєнної агресії, рівень впливу війни проти російської воєнної агресії на стан здоров'язберігаючої поведінки різних категорій населення, методи мінімізації негативного впливу війни на стан громадського здоров'я.

База наукового дослідження: система громадського здоров'я України.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що вперше в Україні буде:

- системно представлено негативний вплив війни проти російської воєнної агресії на стан громадського здоров'я та можливості його збереження шляхом обґрунтування та розробки функціонально-організаційної моделі мінімізації негативних наслідків війни на стан громадського здоров'я населення;

- досліджено рівень впливу війни проти російської воєнної агресії на стан здоров'язберігаючої поведінки різних категорій населення;

- встановлено рівень готовності системи громадського здоров'я України до проведення роботи із мінімізації негативних наслідків війни на стан громадського здоров'я населення України.

Теоретичне значення отриманих результатів полягатиме в доповненні теорії соціальної медицини в частині вчення про управління охороною здоров'я, зокрема, щодо мінімізації негативних наслідків війни проти російської воєнної агресії на стан громадського здоров'я населення України.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що буде розроблено методичні рекомендації щодо мінімізації негативних наслідків війни на стан громадського здоров'я населення України.

Основні результати дисертаційної роботи будуть впроваджуватися в практику на етапах його виконання на галузевому та регіональному рівнях.

Галузь використання результатів дослідження: система громадського здоров'я України.

Аспірант:

Науковий керівник:

В.В. Лопіт

В.Й. Білак-Лук'янчук

« 01 » листопада 2023 рр.